

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/91/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8314200694
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8314200694.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobkyne: M. O., G.. XX.XX.XXXX, K. E.Č. XX, XXX XX I., právne zastúpenej JUDr. Janou Šepeľovou, advokátkou, so sídlom Námestie slobody 13/25, Humenné, proti žalovanej: Q.. Y., G.. XX.XX.XXXX, K. C. X, XXX XX I., zastúpenou JUDr. Michalom Dribňákom, advokátom, so sídlom Kpt. Nálepku 440, 068 01 Medzilaborce, v konaní o vydanie hnuteľných vecí, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 19.03.2019 č.k. 17C/22/2014-409 takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrdzuje sa rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby.
- II. Mení sa rozsudok vo výroku o trovách konania tak, že stranám sporu sa náhrada trov konania nepriznáva.
- III. Stranám sporu sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) zamietol žalobu a priznal žalovanej voči žalobkyňi náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobu považoval za nedôvodnú. Žalobkyňa sa v konaní domáhala vrátenia vecí špecifikovaných v pripojenom Zozname od žalovanej, avšak neunesla dôkazné bremeno a nepreukázala, aby sa všetky vecinachádzali u žalovanej. Základnou podmienkou na úspešné uplatnenie takejto žaloby o vydanie vecí je preukázanie, že veci, ktorých vydanie sa žiada, sa nachádzajú v dispozičnom práve, v dispozícii žalovanej. Súd prvej inštancie sa oprel o výpovede svedkov, predovšetkým svedka A. W. ako spoločníka spoločnosti E. P., s.r.o., ako aj výpovede svedkov, ktorým boli predložené fotografie zo strany žalobkyne priamo na pojednávaní, aby identifikovali niektoré veci, kde títo uviedli, že časť týchto vecí sa nachádza u manžela žalovanej. Mal za preukázané, že tieto veci sa skutočne určitú dobu nachádzali v dispozícii spoločnosti E. P., s.r.o., na jej prevádzke, preto tento subjekt by mohol byť pasívne legitimovaný ako obchodná spoločnosť, ktorá má právnu subjektivitu, nie však žalovaná. Pokiaľ žalovaná nemá dispozičné právo k veciam, ktorých vrátenie žalobkyňa žiada, nemôže byť ani pasívne vecne legitimovaná v tomto spore. Dodal, že z výpovedí vyplynulo, že A. W. kupoval obchodný podiel spoločnosti E. P., s.r.o. od žalobkyne s tým, že podľa jeho úmyslu, resp. jeho vedomosť bola tá, že kupuje i polovicu vecí, ktoré sa nachádzajú v prevádzke za dohodnutú cenu so žalobkyňou vo výške 15.000 eur.

3. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania, nakoľko bola úspešná v konaní v rozsahu 100 %.

4. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalobkyňa v zákonnej lehote. Namietala, že súd sa jednostranne priklonil k obrane žalovanej, nedostatočne sa vysporiadal s jej skutkovými tvrdeniami, predloženými listinnými dôkazmi, výsluchom svedkov a taktiež svoje rozhodnutie v tomto dostatočne neodôvodnil. Nesúhlasila so záverom súdu prvej inštancie, že neuniesla dôkazné bremeno a nepreukázala, že všetky veci sa nachádzali u žalovanej. Je toho názoru, že dostatočne preukázala predloženými listinnými dôkazmi, že bola vlastníčkou vecí, ktorých vydania sa dožaduje. Dostatočne preukázala, že práve naopak, žalovaná a nie obchodná spoločnosť E. P., s. r. o. mala a má dispozičné právo k veciam, ktorých vydania sa domáhala. Zotrvávala na svojich tvrdeniach, že časť vecí, ktoré sú predmetom tejto žaloby, zakúpila ešte v čase, keď vykonávala podnikateľskú činnosť ako živnostníčka a časť vecí zakúpila po vzniku obchodnej spoločnosti E. P., s. r. o. výlučne zo svojich prostriedkov. Tieto veci nikdy neboli majetkom obchodnej spoločnosti E. P., s. r. o., nikdy neboli vložené do tejto spoločnosti ako nepeňažný vklad, nikdy neboli evidované v účtovníctve tejto spoločnosti. Po jej odchode všetky veci zostali v dispozičnom práve žalovanej, ktorá jej ich odmietla vydať, aj keď mala vedomosť o tom, že tieto patria výlučne do jej vlastníctva. Poukázala na to, že aj z vyjadrenia žalovanej vyplýva jednoznačne, že mala požadované veci u seba vo svojom dispozičnom práve (či už v dome v obci E., ktorý patrilo do jej vlastníctva alebo na prevádzke svojho manžela) a že neboli majetkom obchodnej spoločnosti E. P., s. r. o., pretože sama vyslovila možnosť, ona „chcela“ dať do tejto spoločnosti ale nie, že boli vložené do tejto spoločnosti. Namietala zároveň výrok rozsudku o trovách konania z dôvodu, že súd prvej inštancie nezohľadnil pri rozhodovaní ustanovenie § 257 CSP. Poukázala na nepriaznivú sociálnu situáciu, o čom svedčí skutočnosť, že jej bola poskytnutá bezplatná právna pomoc Centrom právnej pomoci, Kancelária I.. Podotkla, že predmetná právna vec sa vedie na súde od 22.01.2014, teda bez jej zavinenia bolo prvýkrát rozhodnuté po viac ako 5 rokoch. Vzhľadom na uvedené navrhla, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že rozhodnutie je vecne správne.

6. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v plnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

7. Žalovaná namietala, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Je toho názoru, že dostatočne preukázala predloženými listinnými dôkazmi, že ona je vlastníčkou vecí, ktorých sa dožaduje a že žalovaná tieto veci neoprávnene fakticky zadržíava u seba a nie obchodná spoločnosť E. P., s.r.o.

8. Podľa § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka, vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje.

9. Ochrana vlastníckeho práva je subjektívnym právom vlastníka veci. Subjektom na podanie vlastníckej žaloby je predovšetkým vlastník veci a žaloba smeruje voči tomu, kto tuto vec neoprávnene zadržíava. Žaloba na vydanie veci (vindikačná, resp. reivindikačná žaloba) je žaloba, ktorou sa vlastník hmotnej veci domáha ochrany proti tomu, kto mu ju neprávom, t.j. bez právneho dôvodu zadržíava, zbavuje tak vlastníka možnosti výkonu vlastníckeho práva a zároveň mu odmieta vydať vec. Pre úspešnosť tejto žaloby je potrebné, aby vlastník preukázal existenciu vlastníckeho práva, ďalej musí preukázať, že vec

sa nenachádza v jeho faktickej moci, ale v moci inej osoby, ktorá predmetnú vec odmieta vydať, ďalej, že žalovaný vec protiprávne zadržáva, bez existencie záväzkového právneho vzťahu a má vec v čase vyhlásenia rozsudku stále u seba a preto má možnosť vydať vec vlastníčkovi, ďalej, že predmetom žaloby je vec, o vydanie ktorej sa žiada.

10. Z podstaty sporového konania vyplýva, že pánom sporu je žalobca, t. j. ten, kto podal žalobu. V tomto smere ho zaťažuje aj povinnosť označiť toho, proti komu návrh na začatie konania smeruje, t. j. žalovaného a definovať, kto bude v spore pasívne legitimovaný. Na druhej strane, samotná skutočnosť, že žalobca označí v žalobe nejakú osobu ako pasívne legitimovanú ešte neznamená, že táto osoba pasívne legitimovaná skutočne bude. Pasívna legitimácia tohto subjektu bude závisieť od naplnenia hmotnoprávných predpokladov, ktoré sú vymedzené v ustanovení § 126 ods. 1. Týmito hmotnoprávnymi predpokladmi sú, že osoba, proti ktorej návrh na začatie konania smeruje má skutočne vec vo svojej faktickej moci, a zároveň túto vec zadržáva neoprávnene (vlastník má právo na ochranu len proti neoprávneným zásahom do jeho vlastníckeho práva).

11. V prejednávanej veci žalobkyňa žiadala podanou žalobou uložiť žalovanej povinnosť vydať hnutelné veci (vybavenie kuchyne a interiéru reštaurácie), ktoré špecifikovala v Zozname hnutelných vecí pripojenom k žalobe. Alternatívne žiadala zaviazat' žalovanú zaplatiť jej sumu 21,866,24 eura ako celkovú hodnotu týchto hnutelných vecí.

12. Nebolo sporné v konaní, že žalobkyňa istú dobu prevádzkovala živnosť s predmetom podnikania pohostinská činnosť a výroba hotových jedál pre výdajne v prevádzkarni na G. A. XX, I.. S mestom I. uzavrela žalobkyňa nájomnú zmluvu, na základe ktorej jej bol prenajatý nebytový priestor na G. A. XX, I.. Neskôr žalobkyňa spolu so žalovanou založili spoločnosť E. P., s.r.o., ktorá bola dňa 03.04.2012 zapísaná do Obchodného registra Okresného súdu Prešov. Zároveň dodatkom zo dňa 16.11.2012 došlo k zmene nájomnej zmluvy, keď došlo k výmene v osobe nájomcu, ktorým sa stala spoločnosť E. P., s.r.o. Na základe zmluvy o prevode obchodného podielu uzavretej medzi žalobkyňou a A. W. 16.08.2012 došlo k prevodu obchodného podielu patriaceho žalobkyňi vo výške 2.500 eur a A. W. sa stal novým spoločníkom namiesto žalobkyne.

13. Predmetné konanie je sporovým konaním, ktoré je ovládané prejednávacou zásadou, preto strany sporu podľa § 132 ods. 1 CSP v konaní zaťažuje povinnosť tvrdenia (tvrdiť určité skutočnosti) a povinnosť navrhnuť na svoje tvrdenia dôkazy preukazujúce ich pravdivosť. Pokiaľ ide o určité tvrdené skutočnosti, dôkazné bremeno v konaní zaťažuje tú stranu sporu, ktorá z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky. Splnenie dôkaznej povinnosti neznamená automaticky unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom v spojitosti s dôkaznou povinnosťou sa rozumie zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. V praxi môžu navrhnuté dôkazy vyznieť ako nepoužiteľné zdroje informácií vo vzťahu k uplatnenej súdnej ochrane bez zreteľa na procesné postavenie strany sporu. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa vykonajú všetky navrhnuté dôkazy a súd napriek tomu nemá jednoznačný skutkový základ pre svoje rozhodnutie. V takom prípade musí rozhodnúť v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad pričíta tej strane, na ktorej predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t.j. zodpovednosť za preukázanie skutočností významných z hľadiska hmotného práva.

14. Súd prvej inštancie vyhodnotil žalobkyňou tvrdené skutočnosti tak, že dospel k záveru o nedostatku pasívnej legitimácie na strane žalovanej vzhľadom na neunesenie dôkazného bremena, že by sa všetky predmetné hnutelné veci nachádzali u žalovanej. Mal za preukázané, že predmetné hnutelné veci sa nachádzali istú dobu v dispozícii obchodnej spoločnosti E. P., s.r.o., na základe zmluvy o prevode obchodného podielu uzavretej medzi žalobkyňou a A. W. zo dňa 16.08.2012. Ďalšie hnutelné veci sa nachádzajú u manžela žalovanej, M. Y.. Tieto osoby súd prvej inštancie považoval za potencionálne pasívne legitimované.

15. Napriek námietkam žalobkyne v odvolaní, odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno, pokiaľ ide o ňou tvrdené skutočnosti týkajúce sa neoprávneného zadržavania hnutelných vecí žalovanou, teda správneho označenia pasívne legitimovanej osoby. Žalobkyňa bola povinná preukázať, že jej žalovaná neoprávnene požadované

hnuteľné veci ku dňu rozhodovania súdu zadržávala, čo sa jej však v prejednávanej veci bez akýchkoľvek pochybností nepodarilo.

16. Žalobkyňa v odvolaní namietala, že predmetné hnuteľné veci sa nikdy nestali majetkom obchodnej spoločnosti E. P., s.r.o., tým, že by boli vložené do tejto obchodnej spoločnosti ako nepeňažný vklad. Odvolací súd konštatuje, že nie je nevyhnutné pre pasívnu legitímáciu obchodnej spoločnosti E. P., s.r.o., aby sa požadované hnuteľné stali jej vlastníctvom. Ako už odvolací súd uviedol vyššie, v prípade reivindikačnej žaloby je pasívne legitimovaná osoba, ktorá má vec vo svojej faktickej moci a zároveň túto vec zadržáva neoprávnené. Vypočutím svedkov pred súdom prvej inštancie bolo preukázané, že predmetné hnuteľné veci sa po určitú dobu po prevode obchodného podielu na A. W. mali nachádzať v dispozícii, vo faktickej moci spoločnosti E. P., s.r.o. s vlastnou právnou subjektivitou na jej prevádzke na G. A. XX, I., ktorá ich zadržávala bez právneho dôvodu. Vypočutí svedkovia nepotvrdili prítomnosť hnuteľných vecí na prevádzke u žalovanej, ako tvrdí v odvolaní žalovaná, ale na prevádzke obchodnej spoločnosti E. P., s.r.o. Preto nebolo na neprospech žalovanej, keď odmietla žalobkyni vydať hnuteľné veci žalobkyni, keď sa domnievala, že boli súčasťou prevodu obchodného podielu na A. W.. Pokiaľ teda žalovaná nemala dispozičné právo k týmto veciam, nachádzajúcim sa v prevádzke reštaurácie, nemôže byť pasívne legitimovaná v tomto spore.

17. Zároveň, ako vyplýva z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie, a tvrdila to aj samotná žalobkyňa, zvyšná časť hnuteľných vecí sa má nachádzať na prevádzke pizzerie, ktorá patri M. Y., manželovi žalovanej. Dispozičné právo žalovanej zo strany žalobkyne k týmto veciam nebolo preukázané.

18. Žaloba o ochranu vlastníckeho práva musí smerovať proti tomu, kto vlastnícke právo porušuje, teda kto vec žalobcu drží. Pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia (§ 217 ods. 1 CSP), a teda vlastnícka žaloba nemôže byť úspešná proti niekomu, kto v čase vyhlásenia rozsudku vec nezadržáva. Z uvedených dôvodov je správny záver súdu prvej inštancie, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno a nepreukázala, že by sa všetky veci nachádzali u žalovanej.

19. Za toho stavu odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

20. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

21. Aplikácia ust. § 257 CSP je ustanovením, ktoré poskytuje možnosť sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone posúdiť konkrétnu vec tak, že nemožno použiť všeobecné zásady náhrady trov konania. Odvolací súd zastáva názor, že v žiadnej právnej veci sa strana sporu nemôže spoliehať na to, že zmierňujúce ustanovenie § 257 CSP sa ho nedotkne. Aplikácia praxe práve nepriaznivú sociálnu situáciu strany sporu považuje za relevantnú na účely aplikácie § 257 CSP. Ani predmetnú vec nemožno vylúčiť z aplikácie uvedeného zmierňujúceho ustanovenia. Odvolací súd preskúmal prejednanú vec a dospel k záveru o potrebe použiť ustanovenie § 257 CSP. Za dôvod hodný osobitného zreteľa považoval skutočnosť, že rozhodnutím Centra právnej pomoci bol žalobkyni priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci.

22. So zreteľom na uvedené odvolací súd postupom podľa § 388 CSP zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania tak, že stranám sporu sa nepriznáva náhrada trov konania.

23. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaná bola úspešná, no v priebehu odvolacieho konania jej žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalobkyni ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonomiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

24. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).